

Vzdělávací oblast : **Člověk a společnost**
Vzdělávací obor : **Dějepis**
Vyučovací předmět : **Dějepis**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Předmět **Dějepis** obsahuje očekávané výstupy z doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova pro 2. stupeň.

Vyučovací předmět **dějepis** se realizuje v 6. – 9. ročníku. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho posláním je uchování historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Časová dotace je 2 hodiny týdně v každém ročníku.

Učivo je rozděleno do tří základních částí :

- Pravěk, starověk
- Středověk
- Novověk

Základem práce v každé části je časová osa. Porovnává vývoj probíhající ve světě (obecné dějiny) a u nás (národní dějiny).

Výuka předmětu se realizuje ve třídě, případně v odborné učebně (PC výukové programy, video, DVD).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žáka vedeme k efektivnímu vyhledávání a třídění informací
- klademe důraz na práci s textem, časovou přímkou, dějepisnou mapou
- žáky vedeme k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům dáváme šanci prožít úspěch
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky praktickými úlohami
- podporujeme účast žáků v soutěžích a olympiádách
- žáky vedeme úměrně k věku k používání internetu, k vyhledávání informací z různých zdrojů a encyklopedií
- žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánované přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky i učiteli, učíme žáky obhájit vlastní názor a naslouchat názoru jiných
- příležitostně připravujeme relace do školního rozhlasu
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami

Kompetence sociální a personální

- během vyučování využíváme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

- ve třídních kolektivech společně stanovujeme pravidla chování
- respektujeme individuální rozdíly mezi žáky, klademe důraz na prožitek
- žáky seznamujeme s kulturou jiných národů

Kompetence pracovní

- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti, reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti při profesní orientaci
- vedeme k objektivnímu sebehodnocení